

P L S K I
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

**Wykaz publikacji wydanych
poza Zakładem Rachunkowości
Rolnej IERiGŻ-PIB w latach 1999-2010,
w których wykorzystane zostały
dane Polskiego FADN**

**Opracowanie:
Joanna Szmigiel**

WARSZAWA 2011

Wykaz publikacji wydanych poza Zakładem Rachunkowości Rolnej IERIGŻ-PIB w latach 1999-2010, w których wykorzystane zostały dane Polskiego FADN

Metody pomiaru dochodów chłopskich, Zegar Józef St., Warszawa IERiGŻ 1999

Uwagi o systemie rachunków narodowych. Dochody podsektora rolniczych gospodarstw domowych. Rachunkowość rolnicza w Polsce i w UE - FADN. Dochód ogólny rolniczych gospodarstw domowych.

Rachunkowość rolna w Polsce, Goraj Lech, Warszawa FAPA 2000

Projekt Phare „Działania edukacyjne upowszechnianie informacji na temat integracji z UE. Promocja integracji rolnictwa poprzez : publikacje, seminaria/ konferencje etc.”

Rozwój rachunkowości rolnej w Polsce. Zunifikowany system rachunkowości gospodarstw rolnych. Tworzenie sieci danych rachunkowości gospodarstw rolnych w Polsce. Charakterystyka sieci danych rachunkowości gospodarstw rolnych - FADN w UE.

Sieć danych rachunkowości gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej (FADN), Goraj Lech, Warszawa FAPA 2000

Projekt Phare "Działania edukacyjne i upowszechnianie informacji na temat integracji z UE. Promocja integracji rolnictwa poprzez: publikacje, seminaria/konferencje etc."

Ogólne informacje o FADN. Zasady klasyfikacji gospodarstw rolnych w UE. Wybór próby gospodarstw rolnych. Procedury służące zapewnieniu wysokiej jakości danych. Zawartość bazy danych FADN. Wyniki standardowe i bieżące analizy. System prognozowania FADN (RFS).

Zakres danych statystycznych oraz metody ich gromadzenia na potrzeby Wspólnej Polityki Rolnej, Borkowski Bolesław, Siekierski Czesław, Warszawa FAPA 2000

Wymogi UE dotyczące danych statystycznych z poszczególnych rynków: winogron i win, wołowiny i cielęciny, wieprzowiny, mleka i produktów mlecznych, owoców i warzyw. System monitorowania dochodów gospodarstw rolniczych FADN. Zakres funkcjonowania IACS-u w Polsce. Zakres działania i funkcje ARR - dostosowanie do wymagań UE. Metody analizy danych rynkowych w rolnictwie. Rolnicza informacja rynkowa. Koncepcja systemu informacji

rolniczej w Polsce. Zakres dotychczasowych prac integrujących Polskę z UE w zakresie rolnictwa.

Gospodarstwa rolnicze w sieci danych rachunkowości rolnej Unii Europejskiej, Błąd Marta, Zag. Ekon. Rol. 2000 nr 4-5

Charakterystyka zapisu gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolniczą w Unii Europejskiej. Dotychczasowe metody zapisu parametrów polskich gospodarstw nie pozwalają na ich ekonomiczną kategoryzację, zatem uniemożliwiają porównanie faktycznej siły ekonomicznej gospodarstw w Polsce i gospodarstw w UE. Polska zobligowana zostanie do tworzenia krajowej sieci danych rachunkowości gospodarstw rolniczych, zgodnej z zasadami klasyfikacji i doboru gospodarstw w sieci Farm Accountancy Data Network (FADN).

Wpływ reformy Wspólnej Polityki Rolnej lat dziewięćdziesiątych na dochody rolnicze gospodarstw towarowych Unii Europejskiej, Floriańczyk Zbigniew, Komunikaty, Raporty, Ekspertyzy 2002

Zmiany i struktura dochodów rolnych w UE. Rozkład dochodów i subsydiów w zależności od typu rolniczego i wielkości ekonomicznej gospodarstwa. Wpływ subsydiów na dochód gospodarstwa rolnego w zależności od wielkości ekonomicznej i typu rolniczego gospodarstwa.

Rachunkowość rolnicza. Stan prawny na 1 maja 2004r., Goraj Lech [współaut.], Mańko Stanisław [współaut.], Sass Roman [współaut.], Wyszowska Zofia [współaut.], Wyd.2 uaktualnione, Warszawa Wyd. Difin 2004

Systemy monitorowania sytuacji ekonomicznej i produkcyjnej gospodarstw rolnych - rachunkowość rolna IERiGŻ-PIB FADN. Rachunkowość przedsiębiorstw rolniczych, funkcjonujących jako spółki prawa handlowego. Podatki w rolnictwie - rolny i VAT. Finansowanie działalności inwestycji w rolnictwie z wykorzystaniem środków publicznych w okresie przedakcesyjnym i po przyjęciu Polski do UE. Wybrane informacje o rynkach rolnych i możliwościach zawieszania transakcji handlowych.

Poradnik dla rolnika w zakresie prowadzenia rachunkowości rolnej i zarządzania gospodarstwem rolnym, Runowski Henryk [red. nauk.], Ziętara Wojciech [red. nauk.], Warszawa 2005

Istota i cele rachunkowości oraz korzyści wynikające z jej prowadzenia. System zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych Polski FADN - pojęcia, dokumentacja, raporty i ich przydatność Polityka podatkowa w rolnictwie. Rachunek ekonomiczny w gospodarstwie rolnym.

Opisy i analiza gospodarstwa rolnego. Planowanie efektywności inwestycji z uwzględnieniem czynnika czasu. Utrzymanie płynności finansowej w gospodarstwie.

Koncepcja badań nad rolnictwem społecznie zrównoważonym, Zegar Józef Stanisław [red.], Warszawa IERiGŻ-PIB 2005, Program Wieloletni 2005-2009 nr 11

Koncepcja badań nad rolnictwem społecznie zrównoważonym. Cechy rolnictwa zrównoważonego. Funkcje gospodarstwa rolniczego i jego złożoność. Makroekonomiczne uwarunkowania rolnictwa industrialnego i społecznie zrównoważonego. Wycena usług środowiskowych, świadczonych przez rolnictwo. Rolnictwo zrównoważone a rozwój polskiego rolnictwa i wsi. Wspieranie zrównoważonego gospodarowania przez program rolno-środowiskowy. Koncepcja wykorzystania warunków ekonomicznych do oceny wpływu rolnictwa na środowisko. Koncepcja wykorzystania danych FADN do ustalenia stopnia zrównoważenia gospodarstw. Zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich Austrii.

Ekonomiczno-rynkowe uwarunkowania przekształceń w sektorze indywidualnych gospodarstw rolnych, Goraj Lech, Wieś i Rol. 2005 nr 4

Dane z polskiego FADN za 2004 r. wskazują, że większość gospodarstw rolnych nie zapewnia uzyskania parytetowej opłaty pracy w przeliczeniu na osobę średnio-zatrudnioną. Oczekiwania na poprawę sytuacji ekonomicznej polskich rolników związane są z programami wsparcia w ramach WPR, ale rzeczywiste efekty zależą od zdolności gospodarstw do absorpcji tych środków. Dla programowania i realizacji racjonalnej polityki rolnej konieczne jest precyzyjne, definiowanie beneficjentów różnych programów wsparcia i dokładne sprecyzowanie pojęcia "gospodarstwo rolne".

Standardowa nadwyżka bezpośrednia „2002” i zasady klasyfikacji gospodarstw według UE, Skarżyńska Aldona, Ziętek Izabela, Zag. Ekon. Rol. 2006

Zdefiniowano parametry wykorzystywane w klasyfikacji, przedstawiono zasady obliczania współczynników SGM „2002” i ich regionalne wartości. Określono zasady klasyfikacji gospodarstw wg UE i podano przykłady określenia wielkości ekonomicznej i typu rolniczego gospodarstwa.

! i

Badanie produktów, Skarżyńska Aldona, Nowe Życie Gosp. 2006 nr 23, dodatek specjalny

Przedstawiono dane na temat wielkości produkcji, kosztów i nadwyżki bezpośredniej z wybranych działalności produkcji roślinnej i żywca wieprzowego, dane z próby FADN, zebrane w systemie Agrokoszty. Przedstawiono je dla gospodarstw konwencjonalnych i ekologicznych.

Z badań nad rolnictwem społecznie zrównoważonym [2], Zegar Józef St. [red. nauk.], Warszawa IERiGŻ-PIB 2006, Program Wieloletni 2005-2009

Charakterystyka gospodarstw ekologicznych w Polsce. Gospodarstwa zrównoważone w świetle danych FADN. Analiza skutków dochodowych wdrażania ograniczeń rolno-środowiskowych w rolnictwie (koncepcja). Pomiar wpływu rolnictwa na środowisko naturalne na przykładzie rachunków ekonomicznych dla rolnictwa. Polityka UE w zakresie "cross-compliance" i dobrostanu zwierząt. Bilans składników nawozowych w gospodarstwach rolnych jako kryterium, zrównoważonego gospodarowania, określenia gospodarstw rolnych w zakresie pasz.

Z badań nad rolnictwem społecznie zrównoważonym [3], Zegar Józef St. [red. nauk.], Warszawa IERiGŻ-PIB 2006, Program Wieloletni 2005-2009 nr 52

Rolnictwo a zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Oddziaływanie dobrej praktyki rolniczej na gospodarstwo rolne. Zbiorowość gospodarstw rolnych niespełniających wymogów Dyrektywy Azotanowej w świetle danych FADN. Analiza cech jakościowych żywności wytwarzanej przez rolnictwo. Samozaopatrzeniowe gospodarstwa rolne a zrównoważony rozwój rolnictwa.

Próba określenia żywotności ekonomicznej gospodarstw rolnych w Polsce, Goraj Lech, Zag. Ekon. Rol. 2006 nr2

Definicje i metody określania żywotności ekonomicznej gospodarstw w różnych krajach. Metody pomiaru i wykaz parametrów i warunków klasyfikacji. Scharakteryzowano grupy gospodarstw z próby badawczej FADN wyróżnionych według kryterium żywotności ekonomicznej.

Efektywność ekonomiczna gospodarstw ekologicznych na tle konwencjonalnych w 2004 r., Nachtman Grażyna, Żekało Marcin, Zag. Ekon. Rol. 2006, nr 2

Z próby gospodarstw indywidualnych polskiego FADN wybrano gospodarstwa ekologiczne i przedstawiono ich efektywność ekonomiczną. Przedstawiono klasy wielkości ekonomicznej

i typy rolnicze badanych gospodarstw. Scharakteryzowano struktury i wartości produkcji, koszty produkcji oraz uzyskiwane nadwyżki ekonomiczne.

Kto zyska, Goraj Lech, Nowe Życie Gosp. 2006 nr 20, dodatek specjalny

Badano wpływ na dochody rolników zmiany systemu jednolitych dopłat obszarowych SAPS na system dopłat jednolitych SPS. Zastosowano metody obliczeń i prezentacji wyników w pełni zgodnych z zasadami FADN.

Zdolność polskich gospodarstw rolnych do konkurowania, Józwiak Wojciech, Mirkowska Zofia, Wieś i Rol. 2007 nr 2

O zdolności gospodarstwa do konkurowania świadczą m.in. uzyskiwane dochody i skłonność do inwestowania. Na podstawie danych FADN z 2004 roku określono zdolność konkurencyjną polskich gospodarstw i porównano ją do wybranych krajów UE: Austrii, Danii, Niemiec, Szwecji i Węgier. Przedstawiono dane o wielkości dochodów i reprodukcji majątku trwałego w gospodarstwach. Stwierdzono, że prawdopodobnie gospodarstwa polskie o wielkości ekonomicznej 2-4 ESU i 4-8 ESU nie podejmą próby modernizowania i powiększania gospodarstw, a więc utracą zdolność konkurencji.

Gospodarstwa ekologiczne w świetle danych Polskiego FADN w latach

2004-2005, Nachtman Grażyna, Komunikaty, Raporty, Ekspertyzy 2007 nr 525

Charakterystyka gospodarstw ekologicznych na podstawie badań Polskiego FADN w latach 2004-2005. Prezentacja i omówienie średnich wyników produkcyjno-ekonomicznych gospodarstw ekologicznych ich produktywności, dochodowości i sprawności gospodarowania.

Analiza produkcyjno-ekonomicznej sytuacji rolnictwa i gospodarki żywnościowej w 2006 roku, Woś Augustyn [kier.], Warszawa IERiGŻ-PIB 2007

Makroekonomiczne uwarunkowania rozwoju sektora żywnościowego. Instrumenty polityki rolnej oraz ich skuteczność. Dochody rolników po akcesji do UE. Rolnictwo polskie w świetle rachunków ekonomicznych dla rolnictwa 2005-2006. Kredytowanie, opodatkowanie, ubezpieczenie rolnicze. Wyniki produkcyjne. Nowe legislacje. Rynki i ceny produktów rolnych i żywnościowych, środki produkcji i usług. Rynek ziemi rolniczej. Ekonomiczno-finansowa sytuacja przemysłu spożywczego. Handel zagraniczny artykułami rolno-spożywczymi. Wyżywienie poziom i różnicowanie. Rolnicze spółdzielnie produkcyjne po integracji z UE. Przekształcenia w rolnictwie wielkoobszarowym. Wyniki ekonomiczne specjalistycznych gospodarstw rolnych w 2006 roku według danych Polskiego FADN. Znaczenie dopłat budżetowych dla różnych grup gospodarstw rolnych.

Charakterystyka gospodarstw rolników indywidualnych ubezpieczonych w KRUS, Zieliński Marek, Zag. Ekon. Rol. 2007 nr 3

Na podstawie danych z bazy polskiego FADN z 2004 r. analizowano różnice w sytuacji ekonomiczno-produkcyjnej gospodarstw, których właściciel ubezpieczony jest w KRUS i nieubezpieczony w KRUS. Przedstawiono dane dotyczące nakładów pracy, wielkości użytków rolnych, liczby zwierząt, wielkości kapitału, dochodu, struktury użytków i pogłowia. Następnym porównań dokonano w podziale ze względu na wielkość ekonomiczną gospodarstwa 8-16 ESU i 16-40 ESU oraz typ z uprawami polowymi, z chowem zwierząt przeżuwających. Przedstawiono wnioski.

Gospodarstwa rolne na terenach ONW, Juźwiak Jolanta, Zag. Ekon. Rol. 2007 nr 3

Na podstawie danych z bazy polskiego FADN z 2004 roku analizowano sytuację ekonomiczną gospodarstw położonych i niepołożonych na obszarach ONW. Zdefiniowano pojęcia wykorzystane w analizie: standardowa nadwyżka bezpośrednia (SNB), wielkość ekonomiczna gospodarstwa (ESU), roczna jednostka pracy (AWU), sztuka przeliczeniowa (LU). Przedstawiono dane dotyczące nakładów pracy, ziemi i kapitału w badanych gospodarstwach, organizacji produkcji zwierzęcej i roślinnej dochodów. W drugiej części analizy badano sytuację gospodarstw w podziale wg wielkości ekonomicznej 8-16 ESU, 16-40 ESU i 40-100 ESU oraz typu produkcji: uprawy polowe, bydło mleczne, mieszane.

Finanse gospodarstw rolniczych, Kulawik Jacek, Bank i Rol. 2007 nr 7

Na tle ogólnej charakterystyki sytuacji w gospodarce żywnościowej po akcesji do UE przedstawiono informacje o sytuacji finansowej gospodarstw rolnych. Na podstawie danych Polskiego FADN omówiono wskaźniki wypłacalności, płynności i rentowności w gospodarstwach indywidualnych w zależności od typu rolniczego oraz od wielkości ekonomicznej. Wskaźniki te przedstawiono także dla gospodarstw wielkoobszarowych, a źródłem danych był GUS.

Wpływ wielkości stada i wydajności mlecznej krów na koszty produkcji mleka, Mańko Stanisław Roc. Nauk Rol Ser. G 2007 t.93 z.2

Badano w jaki sposób skala produkcji i wydajność mleczna krów wpływają na koszty produkcji mleka w gospodarstwach nastawionych na chów bydła mlecznego. Materiałem źródłowym były dane z gospodarstw Polskiego FADN z 2005 roku. Stwierdzono, że na jednostkowy koszt produkcji mleka wpływa skala produkcji mierzona liczbą utrzymywanych krów oraz wydajność

mleczna. Wyższa wydajność mleczna krów, niezależnie od skali produkcji, powodowała obniżenie kosztu jednostkowego.

Kierunki zmian i sytuacja ekonomiczna gospodarstw mlecznych w woj. Małopolskim, Cieślik Jerzy, Żmija Janusz. Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2007 t.93 z.2

Analizowano zmiany zachodzące w poziomie produkcji mleka, wydajności mlecznej, pogłowia krów i wielkości skupu mleka w woj. małopolskim w latach 1999-2006. Przedstawiono je na tle charakterystyki przyrodniczych i gospodarczych uwarunkowań oraz na tle wyników produkcyjno- ekonomicznych 46 gospodarstw mlecznych tego regionu prowadzących rachunkowość według systemu Polski FADN. Stwierdzono, że nastąpił duży spadek pogłowia krów i produkcji mleka. Istniejąca produkcja ma miejsce w gospodarstwach o wielkości 3-5 ha UR, a ponad 60% mleka jest produkowane w podregionie nowosądeckim. Gospodarstwa o niewielkiej skali produkcji nie są w stanie generować dostatecznie wysokiego poziomu dochodów, zapewniającego odpowiednią opłatę pracy.

Wielkość stada a dochód z zarządzania w gospodarstwach wyspecjalizowanych w chowie bydła mlecznego, Sass Roman, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2007 t.93 z.2

Na podstawie danych z gospodarstw nastawionych na chów bydła mlecznego prowadzących rachunkowość wg Polskiego FADN, analizowano sytuację ekonomiczną tych gospodarstw w zależności od skali produkcji. Wyniki gospodarstw badano w wariancie, gdy głównym miernikiem dochodowości jest poziom dochodu netto z gospodarstwa i dochód netto na osobę, własnej siły roboczej oraz w wariancie, gdy miernikiem jest poziom dochodu z tytułu zarządzania i uwzględniane są koszty ekonomiczne produkcji (pełne). Stwierdzono, że im większa skala produkcji, tym gospodarstwa osiągają wyższe dochody, wyższą produktywność i dochodowość ziemi oraz wyższą opłatę pracy. Szczególnie korzystne wyniki osiągały gospodarstwa utrzymujące więcej niż 50 krów.

Wybrane elementy poziomu zrównoważenia produkcji w gospodarstwach mlecznych krajów UE, Sobczyński Tadeusz, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2007 t.93 z.2

Określono kierunek zmian poziomu zrównoważenia produkcji w gospodarstwach mlecznych krajów UE-15. W aspekcie przyrodniczo-środowiskowym zrównoważenie mierzono obsadą i koncentracją chowu zwierząt oraz kosztami nawożenia i środków ochrony roślin na 1 ha UR. W aspekcie ekonomiczno-społecznym zrównoważenie mierzono produktywnością i dochodowością pracy. Danymi źródłowymi były informacje gromadzone w systemie FADN

w latach 1989-2004. Stwierdzono, że poziom zrównowżenia produkcji w aspekcie ekonomiczno-społecznym (dochody z pracy własnej) ulegną pogorszeniu.

W gospodarstwach po 4 latach w UE, Józwiak Wojciech, Nowe Życie Gosp. 2007 nr 23 dodatek specjalny

Na podstawie danych z Polskiego FADN z lat 2004-2005 scharakteryzowano nowe tendencje ekonomiczno-produkcyjne jakie w gospodarstwach rolnych zaistniały po integracji z UE. Omówiono przyczyny i źródła wzrostu dochodu gospodarstw położonych na terenach ONW, kondycję ekonomiczną gospodarstw w których żadna osoba nie jest ubezpieczoną w KRUS. Stwierdzono, że celowa jest rewizja kryteriów dostępu do dopłat z tytułu ONW; istnieje potrzeba prawnego wzmocnienia trwałości dzierżawy i do tego w dłuższym niż obecnie okresie istnieje potrzeba głębszej prywatyzacji jednoosobowych spółek skarbu państwa.

Zróżnicowanie i determinanty płynności finansowej w rolnictwie w świetle wybranych relacji majątkowo-kapitałowych i analizy regresji, Bieniasz Anna, Gołaś Zbigniew, Zag. Ekon. Rol. 2008 nr 1

Zdefiniowano pojęcie płynności finansowej i uzasadniono konieczność jej utrzymania przez każdy podmiot gospodarczy - w tym w rolnictwie zarówno w krótkim, jak długim horyzoncie czasowym. Następnie przeprowadzono analizę porównawczą makroekonomicznych i sektorowych parametrów ekonomiczno-finansowych związanych z oceną płynności. Przedstawiono wyniki badań zróżnicowania płynności finansowej w rolnictwie wykorzystując dane FADN. Płynność analizowano w przekroju czasowym dla poszczególnych krajów UE oraz w zależności od wielkości ekonomicznej gospodarstw, typu rolniczego, metod produkcji oraz warunków produkcji. Wykorzystując metodę regresji wielorakiej określono relacje ilościowe między wybranymi kategoriami płynności finansowej a czynnikami ją determinującymi.

Podatek dochodowy w indywidualnych gospodarstwach rolniczych, Wasilewski Mirosław, Gruział Kinga, Zag. Ekon. Rol. 2008 nr 1

Pobieżnie scharakteryzowano system podatkowy w rolnictwie w wybranych krajach UE i w Polsce. Na tym tle przedstawiono koncepcje i konsekwencje finansowe zastąpienia w Polsce podatku rolnego podatkiem dochodowym w polskich gospodarstwach indywidualnych, na podstawie danych FADN z regionu Wielkopolska i Śląsk przeprowadzono rachunek symulacyjny dla gospodarstw o typie rolniczym: "bydło mleczne", "zwierzęta ziarnożerne", "uprawy i zwierzęta różne". Dla obliczenia wartości podatku przyjęto trzy warianty, z których pierwszy oparty jest o dane rzeczywiste z gospodarstw, a dwa pozostałe mają charakter modeli,

których założenia szczegółowo przedstawiono. Dla poszczególnych typów i wielkości gospodarstw przedstawiono wynikające z analizy wnioski.

Zasoby oraz sytuacja ekonomiczna gospodarstw położonych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania w Polsce w świetle wyników FADN, Klepacka-Kołodziejska, Dorota, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2007

Badano zróżnicowanie w zasobach i organizacji gospodarstw w poszczególnych grupach ONW oraz poza tymi terenami. Dane źródłowe pochodziły z systemu FADN, a ich specyfika spowodowała, że wydzielono w ramach ONW obszary nizinne i górskie. Przedstawiono wnioski.

Podatek rolny a podatek dochodowy w gospodarstwach rolniczych - konsekwencja zmian, Gruzziel Kinga, Wasilewski Mirosław, Wieś i Rol. 2008 nr 2

Podatek rolny funkcjonuje w systemie podatkowym od 1984 r. i obowiązuje w zasadniczo niezmiennym kształcie. Przedstawiono charakter i zasady obliczania tego podatku i stwierdzono, że zwiększa a nie zmniejsza rozpiętości dochodowe na wsi nie sprzyja inwestowaniu i unowocześnianiu gospodarstw. Przedstawiono koncepcję i konsekwencje zastąpienia podatku rolnego podatkiem dochodowym. Do sporządzenia symulacji wykorzystano dane FADN z regionu Mazowsza i Podlasia oraz typy gospodarstw: "bydło mleczne", "zwierzęta ziarnożerne", " uprawy i zwierzęta różne" i grupy obszarowe: 5-15 ha UR, 15-25 ha UR, 25-75 ha UR, 75-125 ha UR.. Przedstawiono wnioski z analizy.

Rolnictwo wielostronne czy wyspecjalizowane, Józwiak Wojciech, Juźwiak Jolanta, Wieś i Rol. 2007 nr 4

Na podstawie danych FADN z lat 2004-2005 porównano efektywność gospodarowania gospodarstw mieszanych, z roślinno-zwierzęcą produkcją oraz gospodarstw sadowniczych o wielkości ekonomicznej 6-18 ESU. Do pomiaru efektywności wykorzystano nieco zmodyfikowany schemat analizy Du Ponta i metod DEA. Potwierdzono, że gospodarstwa specjalistyczne funkcjonują efektywniej niż gospodarstwa o wielostronnej organizacji produkcji, można zatem oczekiwać wzrostu ich udziału w populacji polskich gospodarstw. Specjalizacja niesie jednak ze sobą także ^{! i} cechy negatywne rośnie m.in.: zagrożenie środowiska ze strony rolnictwa.

Polskie gospodarstwa przed i po wejściu do UE, Dzun Włodzimierz, Józwiak Wojciech, Nowe Życie Gosp. 2008 nr 10, dodatek specjalny

W skrócie przedstawiono problemy polskich gospodarstw rolnych przed 2004 r., a następnie scharakteryzowano zmiany jakie zaszły w ich sytuacji w wyniku integracji z UE. Skoncentrowano się na zjawisku wzrostu dochodów. Na podstawie danych FADN oceniono konkurencyjność gospodarstw na rynku krajowym i unijnym. Pogrupowano je wg wielkości: ekonomicznej, której miarą jest ESU oraz wskazano cechy każdej z grup decydujące o tym czy gospodarstwa są konkurencyjne. Określono perspektywy polskich gospodarstw w UE po 2013 roku pod względem utrzymania konkurencyjności.

Co wynika z porównań, Goraj Lech, Nowe Życie Gosp. 2008 nr 10, dodatek specjalny

Scharakteryzowano wybrane parametry obrazujące sytuację ekonomiczno-produkcyjną polskich gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość dla systemu FADN i odniesiono te wskaźniki do uzyskiwanych w innych krajach europejskich. Dane dotyczą 2005 roku, a zbiorowość gospodarstw polskich wynosiła 757400 w ogólnej liczbie 4090400 gospodarstw europejskich. Parametry dotyczą zasobów gospodarstw, wydajności ziemi i pracy, efektywności finansowej oraz wpływu dopłat bezpośrednich na sytuację ekonomiczną.

Dochody w rolnictwie w okresie transformacji i integracji europejskiej, Zegar Józef Stanisław, Warszawa, IERiGŻ-PIB 2008

Kwestia dochodów w rolnictwie rodzinnym. Metodologia pomiaru dochodów rolników. Dochody według rachunków makroekonomicznych. Dochody w gospodarstwach FADN. Budżety gospodarstw domowych. Czynniki kształtujące dochody gospodarstw rodzinnych. Polityka dochodowa.

Polskie gospodarstwa rolne w pierwszych latach członkostwa, Józwiak Wojciech, Mirkowska Zofia, Zag. Ekon. Rol. 2008 nr 2

Na podstawie danych polskiego FADN oraz innych prac badawczych prowadzonych w IERiGŻ-PIB scharakteryzowano zmiany jakie zaszły w polskim rolnictwie w pierwszych latach po akcesji do UE (dane empiryczne pochodzą z lat 2004-2005). Najważniejsze zmiany ujęto w postaci 8 tez o : podwojeniu dochodów rolniczych w porównaniu do lat poprzednich; wieloletnim przywracaniu równowagi ekonomicznej zaburzonej zmianą warunków; powiększeniu majątku i jego modernizacji w gospodarstwach o wielkości 16 i więcej ESU; niewielkiej rentowności kapitału własnego w gospodarstwach o dużych nakładach pracy i dużych zasobach kapitału; poszerzeniu kręgu producentów rolnych łączących dochody z gospodarstwa rolnego z innymi; trwałej deficytowości części gospodarstw o powierzchni co najmniej 100 ha spowodowanej

przepisami prawnymi; niewłaściwej definicji obszarów ONW; dużej zdolności konkurencyjnej polskich gospodarstw na tle innych krajów UE.

Techniczna efektywność gospodarstw rolnych a skłonność do korzystania ze wsparcia inwestycji środkami publicznymi, Czekał Tomasz, Zag. Ekon. Rol

2008 nr 3

Weryfikowano hipotezę zakładającą, że indywidualne gospodarstwa korzystające z dopłat do inwestycji ze środków publicznych są bardziej efektywne. Analizę prowadzono za pomocą stochastycznej funkcji graficznej oraz metody DEA. Podstawą były dane z gospodarstw prowadzących produkcję roślin (polowych) i uczestniczących w latach 2004-2006 w polskim FADN. Analizowano techniczną i finansową efektywność gospodarstw. Stwierdzono, że gospodarstwa, które korzystały z dopłat do inwestycji i były przeciętnie bardziej efektywne zarówno technicznie jak i finansowo. Czyli wsparcie ze środków publicznych przyczynia się do polaryzacji gospodarstw i może stymulować konkurencyjność tych najsilniejszych.

Uwarunkowania rentowności kapitału własnego w rolnictwie, cz.I., Gołaś Zbigniew, Zag. Ekon. Rol. 2008 nr 3

Analizowano zróżnicowanie rentowności kapitału własnego gospodarstw rolnych oraz identyfikowano kierunki wpływu wybranych czynników o charakterze finansowym, które kształtują rentowność. W badaniach porównano strukturę kapitałową i rentowność rolnictwa z gospodarką ogółem. Na podstawie danych FADN przedstawiono wyniki badań dotyczących wielkości ekonomicznej, typów rolniczych i metod produkcji w Polsce i UE. Stwierdzono niską rentowność kapitału własnego w rolnictwie i ograniczone możliwości jej wzrostu na skutek niskiego wkładu kapitału zewnętrznego.

Wyniki gospodarstw zrównoważonych w Polsce, Wrzaszcz Wioletta, Zag. Ekon. Rol. 2008 nr 4

Na podstawie danych polskiego FADN analizowano wyniki produkcyjno-ekonomiczne gospodarstw zrównoważonych na tle ogółu gospodarstw indywidualnych wyróżniających się znaczną produkcją towarową. Za gospodarstwa zrównoważone uznano te, które spełniały wszystkie wybrane kryteria środowiskowo-produkcyjne. Przedstawiono dane o użytkowaniu ziemi, wykształceniu kierujących gospodarstwem, kapitale, kosztach, dopłatach, wynikach produkcyjno-ekonomicznych, koszcie materialnym wytworzenia jednostki produkcji końcowej brutto oraz udziale dopłat w dochodzie gospodarstwa rodzinnego.

Uwarunkowania rentowności kapitału własnego w rolnictwie, Gołaś Zbigniew, Zag. Ekon. Rol. 2008 nr 4

Ciąg dalszy rozważań z Zag. Ekon. Rol. nr 3/2008 dotyczących rentowności kapitału własnego w rolnictwie. Badano siłę i kierunki wpływu czynników kształtujących poziom rentowności. Porównano strukturę kapitałową i rentowność rolnictwa z gospodarką ogółem i wybranymi sektorami pozarolniczymi. Następnie na podstawie danych FADN analizowano rentowność w zależności od wielkości ekonomicznej gospodarstw, typu rolniczego i metod produkcji. Stwierdzono niską rentowność kapitału własnego w rolnictwie i ograniczone możliwości wzrostu. Analizę rentowności należy prowadzić przy wykorzystaniu modeli przyczynowo-skutkowych.

Potencjalne skutki dla budżetów gmin wprowadzenie podatku dochodowego w gospodarstwach rolniczych, Wasilewski Mirosław, Gruzziel Kinga, Zag. Ekon. Rol. 2008 nr 4

Scharakteryzowano źródła dochodowe jednostek samorządu terytorialnego oraz podatek rolny będący w grupie dochodów własnych gminy jednym z podstawowych składników. Następnie analizowano konsekwencje finansowe dla budżetów gmin zastąpienia podatku rolnego podatkiem dochodowym w gospodarstwach indywidualnych. Analizę prowadzono na podstawie danych polskiego FADN z gospodarstw położonych w regionach Wielkopolska i Śląsk Mazowsze i Podlasie. Stwierdzono, że dla budżetu państwa wprowadzenie podatku dochodowego byłoby korzystne. Natomiast w poszczególnych gminach korzyści z tego tytułu są uzależnione od liczby gospodarstw, ich powierzchni UR, typu rolniczego oraz ustalenia zasad partycypacji gmin we wpływach z tego podatku. W gospodarstwach nienastawionych na produkcję towarową należałoby wprowadzić podatek ryczałtowy.

Obciążenia indywidualnych gospodarstw rolniczych podatkiem rolnym, Gruzziel Kinga, *Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej*. Zeszyty Naukowe SGGW 2007

Omówienie zależności warunkujących wielkość podatków rolnych. Analiza na podstawie m. in. danych FADN. Prawne aspekty opodatkowania rolnego w podziale na regiony.

Zróżnicowanie sytuacji finansowej gospodarstw rolnych w krajach Unii Europejskiej, Poczta Walenty, Średzińska Joanna, *Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej*, Zeszyty Naukowe SGGW 2008 nr 64

Określenie sytuacji finansowej gospodarstw rolnych w krajach UE. Omówienie materiału źródłowego z bazy FADN w zakresie typologii gospodarstw rolnych krajów UE, ze względu na ich wyniki finansowe. Analiza finansowa wyników.

Sustainable agriculture - selected papers. Rolnictwo zrównoważone - wybrane dokumenty. Krasowicz Stanisław, Wrzaszcz Wioletta, Zegar Józef St., Warszawa: IERiGŻ-PIB 2007 Program Wieloletni 2005-2009

Koncepcja badań nad rolnictwem zrównoważonym. Zrównoważenie gospodarstw rolnych w świetle wybranych kryteriów. Gospodarstwa zrównoważone wg danych FADN.

Podatek rolny a podatek dochodowy - konsekwencje zmian dla gospodarstw rolniczych, Wasilewski Mirosław, Gruziel Kinga, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2008 t.94 z.2

Przedstawiono koncepcje i konsekwencje finansowe zastąpienia podatku rolnego podatkiem dochodowym w gospodarstwach indywidualnych. Symulacje sporządzono na podstawie danych z gospodarstw objętych FADN z regionu Mazowsze i Podlasie o typach produkcyjnych "zwierzęta ziarnożerne" , "bydło mleczne" oraz "uprawy i zwierzęta różne".; Stwierdzono, że typ rolniczy i powierzchnia UR w sposób zasadniczy różnicuje zależności między dotychczasowym obciążeniem gospodarstw podatkiem rolnym, a ewentualnym podatkiem dochodowym.

Koszty i dochody, Skarżyńska Aldona, Nowe Życie Gospodarcze 2008 nr 23

Na podstawie danych zebranych w systemie Agrokoszty i FADN przedstawiono wielkości produkcji, koszty i dochody uzyskane w latach 2006-2007 z produkcji pszenicy ozimej, żyta, rzepaku, mleka, żywca wołowego i wieprzowego.

Zmiany poziomu zrównoważenia gospodarstw rolniczych UE w latach 1989-2005 implikacje dla Polski, Sobczyński Tadeusz, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2008 t.94 z.2

Na podstawie danych FADN porównano zmiany poziomu zrównoważenia gospodarstw rolniczych UE-12 w latach 1989-2005 w aspekcie przyrodniczo-środowiskowym i ekonomiczno-społecznym. Oceny dokonano na podstawie danych o udziale zbóż w uprawach, obsady zwierząt, kosztów nawozów i środków ochrony roślin, produktywności pracy i dochodowości pracy. Stwierdzono poprawę zrównoważenia gospodarstw w sensie przyrodniczo-środowiskowym, natomiast w aspekcie społeczno-ekonomicznym zaobserwowano spadek dochodów i konieczność wzrostu wsparcia przez dopłaty.

Dylematy efektywności, Józwiak Wojciech, Nowe Życie Gosp. 2008 nr 23, dodatek specjalny

W Polsce tylko gospodarstwa o wielkości 8-16 ESU i więcej osiągnęły w latach 2004-2006 dochód zbliżony do poziomu parytetowego i inwestowały. W strukturze dominują gospodarstwa mniejsze 1-8 ESU stanowiące 84 proc. gospodarstw otrzymujących dopłaty bezpośrednie. Na podstawie danych RER i FADN badano zmiany efektywności polskiego rolnictwa na tle innych krajów UE. Większe gospodarstwa funkcjonowały bardziej efektywnie, a tempo wzrostu efektywności było wolniejsze niż w innych krajach. Badano także zależność rentowności od efektywności technicznej. Na podstawie uzyskanych wyników wydzielono podgrupy gospodarstw: przodujące, rozwojowe, problemowe i zagrożone. Udział gospodarstw przodujących w próbie był niewielki dodatnio skorelowany z ich wielkością. Udział gospodarstw problemowych i zagrożonych był z ich wielkością skorelowany ujemnie.

Wspieranie obszarów wiejskich o niekorzystnych warunkach gospodarowania w Polsce i Unii Europejskiej, Klepacka-Kołodziejska Dorota, Warszawa, IRWiR PAN 2009 - Problemy Rozwoju Wsi i Rolnictwa

Pojęcie oraz zasady delimitacji obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania w UE. Poziom oraz zróżnicowanie wsparcia ONW w państwach członkowskich UE - 15. Dopłaty kompensacyjne jako instrument WPR. System wspierania ONW w Polsce. Zasoby oraz sytuacja ekonomiczna gospodarstw położonych na ONW w świetle wyników FADN. Opinie rolników o wsparciu ONW i ich postawy wobec kontynuacji gospodarowania.

Rola gospodarstw wielkotowarowych w rolnictwie Unii Europejskiej, Pocztka Walenty, Sadowski Arkadiusz, Średzińska Joanna, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2008 t.95 z.1

Na podstawie danych FADN dokonano oceny znaczenia gospodarstw wielkotowarowych w strukturze agrarnej oraz znaczenia ich wyników produkcyjno-ekonomicznych dla rolnictwa poszczególnych krajów UE. Analizowano udział zasobów czynników produkcji gospodarstw pow. 100 ESU w zasobach wszystkich towarowych gospodarstw UE. Na tej podstawie dokonano typologii krajów UE. Uzyskano 4 jednorodne skupienia państw UE różniące się znaczeniem gospodarstw wielkotowarowych, odzwierciedlonym udziałem czynników produkcji będących w ich posiadaniu.

Znaczenie dzierżawy ziemi rolniczej w gospodarstwach i jej koszt (na przykładzie rolnictwa Polski i Niemiec), Kołodziejczak Małgorzata, Roczn. Nauk Rol. Ser. G 2008 t.95 z.1

Na przykładzie Polski i Niemiec, analizowano znaczenie dzierżawy w gospodarstwach rolnych. Znaczenie rozumiane jest jako udział kosztu dzierżawy w kosztach czynników zewnętrznych i w ogólnych kosztach gospodarstwa. Wykorzystano dane zebrane i przetworzone w ramach systemu FADN dla 2005 roku. Znaczenie dzierżawy badano według regionów, wielkości ekonomicznej gospodarstw i typu rolniczego.

Postawy rolników wobec ryzyka oraz sposoby jego ograniczania, Kłoczko-Gajewska Anna, Sulewski Paweł, Roczn. Nauk Rol. Ser. G 2009 t.96 z.1

Omówiono rodzaje ryzyka związane z produkcją rolniczą i metody jego ograniczania, a na tym tle scharakteryzowano opinie rolników na ten temat. Materiałem źródłowym były wyniki badań przeprowadzonych w 2006 r. na zbiorowości 206 gospodarstw uczestniczących w polskim FADN. Stwierdzono, że rolnicy stosują głównie pasywne formy ochrony przed ryzykiem, a z metod aktywnych używane są różnicowanie działalności i ubezpieczenia majątkowe.

Kształtowanie poziomu zadłużenia w zależności od powierzchni użytków rolniczych gospodarstw rolnych, Mądra Magdalena, Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej Zeszyty Naukowe SGGW 2009 nr 77

Określono zależność między poziomem zadłużenia a powierzchnią użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych. Do badań wykorzystano dane FADN za lata 2004-2007.

Podatek rolny w relacji do zasobów czynników wytwórczych gospodarstw rolniczych, Chmielewska Marzena, Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej, Zeszyty Naukowe SGGW 2009 nr 78

Określenie relacji kwoty podatku rolnego do wybranych kategorii zasobów czynników produkcji w gospodarstwach rolnych. Analiza na podstawie danych - FADN.

Z badań nad rolnictwem społecznie zrównoważonym [8]. Zrównoważenie polskiego rolnictwa w świetle statystyki publicznej, Toczyński Tadeusz, Wrzaszcz Wioletta, Zegar Józef St. Warszawa IERiGŻ-PIB 2009, Program Wieloletni 2005-2009 nr 161

Metodologia mierzenia poziomu zrównoważenia rolnictwa. Ocena zrównoważenia gospodarstw rolnych i rolnictwa (wskaźniki ekonomiczne, środowiskowe, społeczne). Dane empiryczne obrazujące: zrównoważenie gospodarstw rolnych; zrównoważenie środowiskowe

wybranych grup gospodarstw rolnych wg danych GUS 2007; zrównoważenie gospodarstw rolnych wg danych FADN; zmiany zrównoważenia rolnictwa w latach 2000-2007.

Znaczenie dopłat w gospodarstwach o dużej i bardzo dużej sile ekonomicznej w krajach Unii Europejskiej w latach 2004-2006, Grontkowska Anna, Rocz. Nauk. Ser A 2009 t.XI z.1

Porównano efektywność pracy i znaczenie dopłat unijnych dla dwóch grup gospodarstw uczestniczących w systemie FADN o sile ekonomicznej 40-100 ESU i powyżej 100 ESU. Porównania dokonano dla lat 2004-2006 dla UE-25. Polskie silne i bardzo silne ekonomicznie gospodarstwa charakteryzowała niska wydajność pracy oraz najniższa kwota dopłat w przeliczeniu na pracującego w gospodarstwie, a w strukturze dopłat dominowały dopłaty do produkcji roślinnej.

Z badań nad rolnictwem społecznie zrównoważonym (10), Raport końcowy synteza i rekomendacje, Zegar Józef St., Warszawa IERiGŻ-PIB 2009, Program Wieloletni 2005-2009, nr 175

Cele, zakres, metoda badań. Podstawowe wyniki badawcze: koncepcja rolnictwa społecznie zrównoważonego i jego przesłanki. Niewydolność rolnictwa industrialnego. Bezpieczeństwo żywności. Oddziaływanie na środowisko gospodarstw bezinwentarzowych, bez upraw polowych, z uprawami polowymi i zwierzętami, "norfolkskich", ekologicznych, zrównoważenie gospodarstw FADN. Rolnictwo zrównoważone kontra ład przestrzenny. Natura 2000. Krajobraz rolniczy, obszary wiejskie, czynnik instytucjonalny w rozwoju rolnictwa społecznie zrównoważonego. Problemy metodologiczne badań, sprawność ekonomiczna, społeczna i ekologiczna. Rekomendacje polityczne.

Rolnictwo ekologiczne w Polsce w 2008 roku, Nachtman Grażyna, Komunikaty, Raporty, Ekspertyzy 2010 nr 541

Stan rolnictwa ekologicznego. Możliwości produkcyjne i dochodowe rolników prowadzących certyfikowane gospodarstwa ekologiczne. Pomiar potencjalnych zdolności produkcyjnych gospodarstw ekologicznych w 2008 roku na podstawie danych Polskiego FADN.

Wyniki ekonomiczne i finansowe indywidualnych gospodarstw rolnych według ich wielkości ekonomicznej w Polsce i w UE w 2006 roku na podstawie danych FADN, Ryś-Jurek Roma, Zag. Ekon. Rol. 2009 nr 4

Przedstawiono wyniki produkcyjne, ekonomiczne i finansowe indywidualnych gospodarstw rolnych według ich wielkości ekonomicznej w Polsce, w porównaniu ze średnimi wynikami

dla 25 krajów należących do UE w 2006 roku. Badania oparto na danych FADN. W Polsce i w UE-25, w zależności od wielkości ekonomicznej gospodarstwa występowało różne zapotrzebowanie na czynniki produkcji ziemi, pracy, kapitał oraz zmieniały się relacje między czynnikami produkcji. W 2006 roku średnia wartość produkcji ogółem uzyskana w polskim indywidualnym gospodarstwie rolnym była około trzykrotnie niższa niż w UE-25, a średnia wartość polskiego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego była 2 razy mniejsza niż obserwowana w UE-25. Większe ekonomicznie gospodarstwa w Polsce charakteryzowały się niższą nadpłynnością, wyższą skłonnością do zadłużania i wyższą sprawnością działania. Natomiast najlepsze wskaźniki efektywności wytwarzania w Polsce uzyskały indywidualne gospodarstwa rolne od 8 do 100 ESU, a w UE-25 gospodarstwa od 4 do 16 ESU.

Ekonomiczne skutki zakazu uprawy roślin genetycznie modyfikowanych w gospodarstwach zbożowych, Zieliński Marek, Zag. Ekon. Rol. 2009 nr 4

Badano, czy zastosowanie materiału siewnego z transgenem w odniesieniu do wybranych roślin uprawnych w zmianowaniu jest uzasadnione ekonomicznie w przeciętnym gospodarstwie zbożowym, o wielkości ekonomicznej z przedziału 40-100 ESU, prowadzącym w 2006 roku rachunkowość rolną dla potrzeb Polskiego FADN. Wykorzystano model programowania liniowego, w którym jako kryterium optymalizacji przyjęto maksymalizację dochodu gospodarstwa.

Ocena możliwości opłaty pracy własnej w różnych typach gospodarstw rolnych w Polsce, Sadowski Arkadiusz, Wieś i Rol. 2010 nr 2

Przedstawiono zagadnienia związane z możliwością opłaty pracy własnej przez różne typy gospodarstw rolnych. Podkreślono trudności metodyczne, dotyczące określenia rzeczywistej wysokości opłaty pracy w kontekście szczególnej roli rolnictwa w wysokorozwiniętych gospodarkach oraz specyfiki gospodarstw rolnych, uzyskujących dochody zarówno z produkcji rolniczej i nierolniczej, jak i ze wsparcia ze źródeł publicznych. Przedstawiono badania przeprowadzone na próbie gospodarstw prowadzących rachunkowość w systemie FADN, z których wynika duże zróżnicowanie w zakresie możliwości opłaty pracy własnej bez szkody dla ich szans rozwojowych. Tylko gospodarstwa duże pod względem ekonomicznym są w stanie generować dochody pozwalające na opłatę wszystkich czynników produkcji, w tym pracy.

Warunki środowiskowe a ekonomika gospodarstw rolnych, Zegar Józef St., Wieś i Rol. 2010 nr 1

Badano wpływ warunków środowiska naturalnego na ekonomikę gospodarstw rolnych. Badania prowadzono w gospodarstwach indywidualnych na terenach Zielonych Płuc Polski objętych siecią Natura 2000. Wykorzystano 3 metody: badania ankietowe 285 gospodarstw o powierzchni co najmniej 5 ha użytków rolnych w zakresie oceny subiektywnej rolników; dane z gospodarstw rachunkowości rolnej (FADN) w zakresie relacji ekonomicznych oraz sprawności gospodarowania; dane rachunkowości rolnej tylko w zakresie korzyści płynących z realizacji pakietów programu rolno-środowiskowego. Stwierdzono, że gospodarstwa na terenach Natura 2000 mają gorsze warunki dla produkcji rolniczej, zwłaszcza roślinnej. Transfery w ramach wspólnej polityki rolnej, zwłaszcza płatności z tytułu ONW i płatności rolno-środowiskowe sprzyjają wyrównaniu warunków ekonomicznych. Mają też mniejsze możliwości podejmowania pracy najemnej. Ogólne warunki ekonomiczne sprzyjają przyspieszeniu zmian struktury agrarnej przez likwidowanie jednych gospodarstw rolnych, a powiększanie innych, a problemem jest zagrożenie depopulacją na tych terenach.

Czynniki determinujące powiązania gospodarstw rolniczych z otoczeniem, Gołębiewska Barbara, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2009 t.96 z. 3

Analizowano czynniki różnicujące powiązania gospodarstw rolniczych z otoczeniem. Przedstawiono otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne gospodarstwa mające wpływ na kontakty z otoczeniem. Badania prowadzono na 225 gospodarstwach z próby FADN o zróżnicowanych typach produkcyjnych i wielkości ekonomicznej (4-40 ESU). Stwierdzono różnice w regionie zależne od wykształcenia kierowników gospodarstw i zróżnicowania przestrzennego.

Wybrane czynniki zrównoważenia ekonomiczno-społecznego największych przedsiębiorstw rolniczych, Sobczyński Tadeusz, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2009 t.96 z.3

Oceniono oddziaływanie rynku instytucjonalnego WPR na zrównoważenie ekonomiczno-społeczne przedsiębiorstw rolniczych. Badano czy wzrost dochodowości pracy własnej odbywa się poprzez wzrost społecznej wydajności pracy, czy mechanizm ten jest modyfikowany względnie zaburzany przez system instytucjonalny WPR. Dane empiryczne pochodziły z 99 regionów europejskich FADN z lat 2004-2006 i z przedsiębiorstw największych ekonomicznie (pow. 100 ESU). W badaniu wykorzystano współczynnik determinacji wielorakiej regresji dochodowości pracy względem produktywności oraz współczynnik regresji dopłat względem wskaźnika najmu.

Nakłady inwestycyjne w gospodarstwach indywidualnych według wielkości ekonomicznej w świetle polskiego FADN, Mikołajczyk Jarosław, Roczn. Nauk Rol. Ser. G 2009 t.96 z.3

Badano zależności pomiędzy wielkością ekonomiczną gospodarstwa a poziomem nakładów inwestycyjnych. Dane pochodziły z lat 2004-2007 z bazy Polskiego FADN. Inwestycje umożliwiające rozwój notowano w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej co najmniej 16 ESU. W gospodarstwach słabych ekonomicznie (poniżej 8 ESU) następowała dekapitalizacja majątku produkcyjnego.

Wpływ poziomu zadłużenia na siłę ekonomiczną gospodarstw rolniczych, Mądra Magdalena, Roczn. Nauk Rol. Ser. G 2009 t.96 z.3

Badano zależności pomiędzy siłą ekonomiczną wyrażoną w ESU a poziomem zadłużenia gospodarstwa. Dane pochodziły z bazy Polskiego FADN z lat 2004-2007 z regionu Mazowsze i Podlasie. Do analizy wykorzystano testy nieparametryczne ANOVA, porównania wielokrotne oraz współczynnik korelacji. Stwierdzono, że poziom zadłużenia ma istotny wpływ na siłę ekonomiczną gospodarstwa.

Zakres zróżnicowania wyników produkcyjnych i ekonomicznych gospodarstw o różnym typie produkcji, Marcysiak Adam, Marcysiak Agata, Roczn. Nauk Rol. 2009 t. 96

Analizowano zakres zróżnicowania wyników produkcyjnych i ekonomicznych gospodarstw o różnym typie produkcji. Do oceny efektywności gospodarowania w poszczególnych typach gospodarstw posłużono się produktywnością i dochodowością ziemi, pracy i kapitału. Dane pochodziły z bazy Polskiego FADN.

Rachunkowość i analiza ekonomiczna w indywidualnym gospodarstwie rolnym, Goraj Lech, Mańko Stanisław, Warszawa Difin 2009

Rozwój rachunkowości rolnej w Polsce, FADN i Polski FADN, pojęcia stosowane w Polskim FADN, korzyści z prowadzenia rachunkowości, analiza ekonomiczna gospodarstw rolnych, analiza sytuacji gospodarstw w Polsce na tle gospodarstw z innych krajów UE.

Porównanie wyników produkcyjno - ekonomicznych gospodarstw wyspecjalizowanych w produkcji mleka w zależności od udziału pasz z zakupu stosowanych w żywieniu krów, Wojtyra Bożena, Roczn. Nauk Rol. Ser. G 2009 t.96 Z.3

Porównano wyniki produkcyjno - ekonomiczne gospodarstw mlecznych w zależności od udziału pasz z zakupu w dawce pokarmowej krów. Dane pochodziły ze 158. gospodarstw prowadzących w 2006 r. rachunkowość w ramach Polskiego FADN. Obliczono koszty jednostkowe zawartych w paszach składników pokarmowych, koszty bezpośrednie produkcji mleka oraz efektywność ekonomiczną produkcji mleka wyrażoną nadwyżką bezpośrednią i dochodem rolniczym.

Wpływ realizacji programu rolno-środowiskowego na gospodarstwa rolne w świetle danych Polskiego FADN z lat 2005-2007, Niewęłowska Grażyna, Warszawa, IERiGŻ-PIB 2009, Program Wieloletni 2005-2009 nr 147

Krajowy program rolno-środowiskowy: zasady, pakiety, płatności, implikacje, zmiany. Analiza gospodarstw realizujących program rolno-środowiskowy na tle gospodarstw pozostałych.

Agro-ekonomia w warunkach rynkowych. Problemy i wyzwania, Grzelak Aleksander [red.nauk.], Sapa Agnieszka [red. nauk.], Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu 2010, Zeszyty Naukowe nr150

Przesłanki nowej ekonomii agrarnej we współczesnym świecie. Agrobiznes w warunkach kryzysu globalnego. Konsekwencje zmian klimatycznych dla rolnictwa. Uwarunkowania wsparcia sektora rolnego w warunkach globalizacji. Polityka rolna USA i WPR UE. Liberalizacja handlu rolnego na forum WTO w kontekście wsparcia rolnictwa w wybranych krajach OECD. Wpływ integracji na spójność gospodarczą i społeczną Polski z UE. Analiza kierunków rozwoju obszarów wiejskich w UE oraz uwarunkowanie ich zmian. Wybrane mechanizmy funkcjonowania EFPROW. Oddziaływanie funduszy UE na rozwój MSP w Wielkopolsce, Przeobrażenia struktury demograficznej ludności wiejskiej w latach 1989-2007. Redystrybucyjna rola instrumentów finansowych w rolnictwie. Kwestie efektywności, cen i dochodów producentów rolnych. Uzależnienie dochodów gospodarstw od płatności bezpośrednich na podstawie wyników FADN: współczesne teorie renty gruntowej. Państwowe grunty rolne w warunkach globalizacji. Dzierżawa gruntów rolnych w Polsce. Gospodarstwa osób prawnych w rolnictwie UE w świetle realizacji idei rozwoju rolnictwa zrównoważonego i europejskiego modelu rolnictwa, wyzwania wobec gospodarstw drobnotowarowych.

Wpływ funduszy współfinansowanych ze środków UE na rozwój regionów wiejskich w Polsce, (Studia i Materiały), Rowiński Janusz [red.], Warszawa IERiGŻ PIB 2009, Program Wieloletni 2005-2009 nr 156

Możliwości użycia bazy FADN do analizy, efektywności wsparcia gospodarstw rolnych środkami publicznymi: ocena wpływu inwestycji realizowanych z udziałem środków unijnych na ekonomikę gospodarstw specjalizujących się w chowie trzody chlewnej: rozkład regionalny gospodarstw, charakterystyka inwestycji, charakterystyka gospodarstw (czynniki produkcji, organizacja produkcji, wielkość produkcji, produktywność, wyniki finansowe) . Ogólny zarys realizacji Polityki Spójności w UE. Wsparcie obszarów wiejskich w latach 2004-2006 ze środków Polityki Spójności i WPR. Programy operacyjne realizowane w latach 2007-2013. Infrastruktura i środowisko, Innowacyjna Gospodarka. Kapitał Ludzki. Rozwój Polski Wschodniej. Ocena wpływu analizowanych Programów Operacyjnych na obszary wiejskie.

Fundusze Unii Europejskiej jako czynnik modernizacji rolnictwa polskiego, Rudnicki Roman [red.], Poznań Wyd. Nauk. Bogucki 2010, Studia i Prace z Geografii i Geologii nr 7

Poziom i kierunki aktywności gospodarstw rolnych w zakresie pozyskiwania funduszy UE a zróżnicowanie struktury przestrzennej polskiego rolnictwa. Pozyskiwanie środków z PROW przez gospodarstwa Polskiego FADN. Organizmy zmodyfikowane genetycznie w świetle WPR. Wpływ funduszy UE na rozwój rolnictwa ekologicznego. Ocena zmian w rolnictwie woj. warmińsko-mazurskiego w latach 2004-2008. Wsparcie rolnictwa ze środków UE w woj. kujawsko-pomorskim i wielkopolskim. Renty strukturalne jako czynnik przemian. Uwarunkowania realizacji programów rolno-środowiskowych w woj. podlaskim. Rola lokalnych społeczności i organizacji w procesie rozwoju obszarów wiejskich.

Bariery wzrostu i rozwoju indywidualnych gospodarstw rolnych w makroregionach Polski, Czekaj Tomasz, Józwiak Wojciech, Roczn. Nauk Rol. Ser. G 2009 t.96 z.4

Analizowano endogeniczne i egzogeniczne bariery wzrostu i rozwoju gospodarstw rolnych w 4 makroregionach FADN. Wykorzystano analizę dochodowości materialnych czynników produkcji prowadzoną w IERiGŻ-PIB od 2005 r. Metoda pozwala ustalić krańcowe dochodowości nakładów materialnych czynników produkcji - pracy, ziemi i kapitału, a na ich podstawie obliczana jest rentowność zwiększenia nakładów poszczególnych czynników produkcji. Stwierdzono, że główną barierą wzrostu i rozwoju gospodarstw jest nieopłacalność.

Uwarunkowania rentowności gospodarstw rolnych zróżnicowanych pod względem ich wielkości ekonomicznej, Niezgoda Dionizy, Roczn. Nauk Rol. Ser. G 2009 t.,96 z 4

Porównano dochody, rentowność i dochodotwórczą rolę czynników produkcji gospodarstw rolnych zróżnicowanych pod względem ekonomicznej wielkości. Dane pochodziły z Polskiego FADN z 2005 r., a gospodarstwa znajdowały się w 6 grupach wielkości ekonomicznej wyrażonej w ESU. W analizie wykorzystano model funkcji dochodowej typu Cobb-Douglasa oraz model pięciu sił M.E. Portera.

Regionalne zróżnicowanie opłat pracy własnej w różnych typach gospodarstw rolnych, Sadowski Arkadiusz, Zag. Ekon. Rol. 2010

Przedstawiono wyniki badań dotyczących możliwości opłaty pracy własnej w gospodarstwach rolnych wyróżnionych: na podstawie klasy wielkości ekonomicznej oraz położenia geograficznego. Analizy dokonano w oparciu o wyniki standardowe FADN oraz wskaźniki określające minimum socjalne i minimum egzystencji. Poziom minimum

Ewolucja WPR musi brać pod uwagę bieżące i przewidywane uwarunkowania funkcjonowania gospodarstw rolnych. Do uwarunkowań strukturalnych należy wydajność ekonomiczna pracy, wielkość ekonomiczna gospodarstwa wyrażona w ESU, a do uwarunkowań rynkowych ceny materiałów do produkcji rolniczej, ceny produktów rolniczych, wskaźnik nożyc cen i wartość dodana na osobę pełnozatrudnioną. Na podstawie danych FADN przytoczono dane dotyczące w/w wskaźników dla państw UE i sformułowano wnioski dot. płatności bezpośrednich po 2013 roku.

Struktura produkcji indywidualnego gospodarstwa rolnego w Polsce i krajach UE-27 - analiza podobieństwa w 2007 roku, Ryś-Jurek Roma, Wieś i Rol. 2010 nr 3

Na podstawie danych FADN porównano struktury produkcji rolniczej przeciętnego gospodarstwa w Polsce z produkcją gospodarstw z krajów UE. Wykorzystano analizę opisową i porównawczą oraz metody statystyczne. Badano produkcję ogółem, roślinną, zwierzęcą i strukturę produkcji. Większość tych kategorii w polskim przeciętnym gospodarstwie indywidualnym była prawie o połowę niższa niż w gospodarstwie unijnym.

Fundusze Unii Europejskiej jako czynnik modernizacji rolnictwa polskiego, Rudnicki Roman [red.] Poznań, Wyd. Nauk. Bogucki, 2010, Studia i Prace z Geografii i Geologii nr 7

Poziom i kierunki aktywności gospodarstw rolnych w zakresie pozyskiwania funduszy UE a zróżnicowanie struktury przestrzennej polskiego rolnictwa. Pozyskiwanie środków z PROW. Bez uwzględnienia dopłat do działalności operacyjnej, w tym głównie unijnych płatności

bezpośrednich, poziom minimum egzystencji uzyskany zostałby przez podmioty z klasy co najmniej "średnio duże". Oznacza to, że czynniki produkcji zaangażowane przez gospodarstwa należące do niższych klas wielkości ekonomicznej oraz pozostające poza polem obserwacji FADN, wykorzystywane są w sposób nieefektywny, niezapewniający utrzymania rodzinie rolniczej. Wykazano duże zróżnicowanie regionalne w zakresie uzależnienia możliwości opłaty pracy własnej od instrumentów WPR UE, w tym przede wszystkim od dopłat bezpośrednich. Najmniej zależne od pomocy są gospodarstwa z makroregionu Małopolska i Pogórze, najbardziej z makroregionu Pomorze i Mazury.

Specyficzne uwarunkowania rozwoju polskich gospodarstw rolnych na obszarach górskich, Niewęgłowska Grażyna, Zag. Ekon. Rol. 2010 nr 2

Analizowano sytuację ekonomiczno - produkcyjną gospodarstw położonych na obszarach górskich. Wykorzystano dane Polskiego FADN z lat 2004-2006. Przedstawiono dane o powierzchni UR, nakładach pracy, wartości kapitału i dochodu, strukturze produkcji, udziale dopłat ONW w dochodzie rolniczym, obsadzie zwierząt. Stwierdzono, że gospodarstwa rolne na terenach górskich są zdolne do utrzymania się na rynku. Działania WPR w tym płatności ONW górskie nie są odpowiednią rekompensatą do zachowania ich trwałości. Ich utrzymanie jest istotne dla zachowania bioróżnorodności i krajobrazu.

Koszty jednostkowe i dochody wybranych produktów w 2008 – wyniki badań w systemie Agrokoszty, Skarżyńska Aldona, Augustyńska Grzymek Irena, Cholewa Marcin, Dziwulski Mariusz, Zmarzłowski Krzysztof, Orłowski Arkadiusz, Zag. Ekon. Rol 2010 nr 2

Zaprezentowano wyniki działalności w produkcji roślinnej i zwierzęcej, które w 2008 objęto badaniami w systemie Agrokoszty. Były to: pszenica ozima i jara, żyto ozime, owies, kukurydza, rzepak ozimy, ziemniaki, żywiec wieprzowy. Omówiono metodykę liczenia dochodów i kategoryzacji kosztów.

Uwarunkowania dla zmian płatności bezpośrednich po 2013 roku, Goraj Lech, Wieś i Rol. 2010 nr 3

Gospodarstwa Polskiego FADN. Organizmy zmodyfikowane genetycznie w świetle WPR. Wpływ funduszy UE na rozwój rolnictwa ekologicznego. Ocena zmian w rolnictwie woj. warmińsko-mazurskiego w latach 2004-2008. Wsparcie rolnictwa ze środków UE w woj. kujawsko-pomorskim i wielkopolskim. Renty strukturalne jako czynnik przemian. Uwarunkowania

realizacji programów rolno-środowiskowych w woj. podlaskim. Rola lokalnych społeczności i organizacji w procesie rozwoju obszarów wiejskich.

Struktura aktywów a wyniki działalności gospodarstw rolnych w świetle danych Polskiego FADN, Mańko Stanisław, Płonka, Renata, Zag. Ekon. Rol.

2010 nr 4

Oceniono wpływ udziału środków trwałych na wyniki działalności gospodarstw rolnych. Badania przeprowadzono wykorzystując dane z gospodarstw uczestniczących w Polskim FADN z lat 2004-2008, charakteryzujących się zbliżoną wartością aktywów ogółem. Stwierdzono, że zgodnie z oczekiwaniami, wysoki udział środków trwałych nie sprzyja osiągnięciu korzystnych wyników produkcyjnych i finansowych.

Stan i szanse rozwoju gospodarstw towarowych uznanych za słabe ekonomicznie, Augustyńska-Grzymek Irena, Skarżyńska Aldona, Zag. Ekon. Rol. 2011 nr 1

Rol. 2011 nr 1

Oceniono sytuację ekonomiczną trzech grup.: gospodarstw wydzielonych z próby o wielkości ekonomicznej 2-8 ESU. Jako sposób grupowania przyjęto poziom dochodu z gospodarstwa, wyniki przedstawiono w układzie kwartyli. Przesłanką było określenie perspektyw funkcjonowania gospodarstwa w wydzielonych grupach najlepszych, średnich i najgorszych w przyszłości. W badaniach wykorzystano dane Polskiego FADN z lat 2005-2007. Przedstawiono informację o uzyskanych przez badane gospodarstwa wynikach ekonomicznych, intensywności produkcji, dochodowości ziemi, stanie majątkowym, sytuacji finansowej, płynności i ryzyku finansowym

Pozycja polskiego indywidualnego gospodarstwa rolnego w UE-27 w 2007 roku, Ryś Jurek Roma, Zag. Ekon. Rol. 2011

Na podstawie danych FADN przedstawiono pozycję przeciętnego polskiego indywidualnego gospodarstwa rolnego wśród innych przeciętnych gospodarstw z 27 krajów. Skupiono się na podobieństwach w strukturze produkcji gospodarstwa, wypracowanej wartości produkcji i osiągniętych z niej wynikach. Stwierdzono, że większość podstawowych kategorii ekonomicznych w polskim przeciętnym indywidualnym gospodarstwie rolnym była o ok. połowę niższa niż w gospodarstwie unijnym. W sporządzonych rankingach dla wybranych kategorii ekonomicznych przeciętnych gospodarstw rolnych polskie gospodarstwo zajmowało głównie miejsce w trzeciej dziesiątce krajów UE-27.

Efektywność techniczna a sytuacja ekonomiczna gospodarstw ze specjalizacją w produkcji jabłek, Sobierajewska Jolanta, Zag. Ekon. Rol. 2 011 nr 1

Analizie ekonomicznej poddano gospodarstwa specjalizujące się w produkcji jabłek o powierzchni do 10 ha użytków rolnych, które w latach 2006-2008 były objęte monitoringiem Polskiego FADN. Analiza pozwoliła określić czynniki mające kluczowy wpływ na efektywność gospodarowania oraz wydzielić te, których znaczenie jest niewielkie. Wykazano, że istotny wpływ na efektywność gospodarowania miały: organizacja pracy, wydajność pracy, produktywność bezpośrednich kosztów środków produkcji pochodzących z zakupu, produktywność ziemi, wysokie koszty energii, duży udział kosztów usług w kosztach ogólnogospodarczych. Na funkcjonowanie gospodarstw w sposób efektywny nie wpływały, bądź wpływały w mniejszym stopniu: obszar użytków rolnych będących w posiadaniu gospodarstwa, jakość gleb, stopień korzystania z obcych czynników produkcji.

Wybrane wskaźniki sytuacji ekonomicznej gospodarstw według siły ekonomicznej w krajach Unii Europejskiej w 2007 roku, Grontkowska Anna, Rocz. Nauk. Ser A 2010 t.XII, z.3

Przedstawiono wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację ekonomiczną w zależności od siły ekonomicznej. Uwzględniono wszystkie kraje UE-27, wykorzystano dane FADN. Przedstawiono informacje o strukturze i liczbie gospodarstw wg siły ekonomicznej, średniej sile ekonomicznej, kosztach w przeliczeniu na jednostkę siły ekonomicznej (ESU), dopłatach w przeliczeniu na 1 ESU. Stwierdzono, że w zakresie kosztów występuje tendencja wyraźnego podziału na kraje nowoprzyjęte i państwa UE-15, a w zakresie dopłat maleją one wraz ze wzrostem siły ekonomicznej gospodarstw

Wydajność pracy a poziom wsparcia gospodarstw rolniczych w Polsce na tle UE, Sobczyński Tadeusz, Rocz. Nauk Rol. Ser. G 2010 t.97, z. 3

Na podstawie danych FADN z lat 2004-2007 porównano względny poziom wydajności i dochodowości pracy oraz subsydiowania polskich gospodarstw rolniczych na tle gospodarstw Unii Europejskiej (UE). W badanym okresie w gospodarstwach rolniczych UE nie stwierdzono zależności między wydajnością a dochodowością pracy. Również system subsydiów nie był powiązany ze względu na wydajność pracy.

Dochodowość przeciętnego gospodarstwa wybranych państw Unii Europejskiej w pierwszych latach po akcesji, Orłowska Maria Jolanta. - Rocz. Nauk. Ser. A 2010 t.XII, z.3

Przedstawiono potencjał, oceniono sytuację ekonomiczną przeciętnego gospodarstwa rolnego w Polsce i wybranych krajach UE z grupy, które weszły do Unii w 2004 roku (Cypr, Czechy, Estonia, Węgry, Litwa, Łotwa, Słowacja, Słowenia). Na podstawie danych FADN przytoczono dane o powierzchni UR średniego gospodarstwa, wielkości ekonomicznej, nakładach pracy najmniejszej, kosztach ogółem, produkcji, wartości dodanej brutto i netto, dochodzie z gospodarstwa rolnego. Dane dotyczą lat 2004-2007.

Elastyczność produkcyjna i dochodowa procesu produkcji w towarowych gospodarstwach rolnych, Niezgoda Dionizy, Roczn. Nauk Rol. Ser. G

2010 t.97, z.3

Wykorzystując funkcję Cobb-Douglasa oszacowano elastyczność produkcji i dochodu względem zagregowanych czynników produkcji, tj. ziemi, pracy i kapitału, w towarowych gospodarstwach rolnych dla danych liczbowych zebranych w 2004 roku i 2007 roku dla potrzeb Polskiego FADN.

Produkcja i dochody gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim po akcesji Polski do Unii Europejskiej, Sass Roman, Roczn. Nauk Rol.

2010 t.97, z.3

Zaprezentowano wyniki badań przeprowadzonych w gospodarstwach rolnych z województwa kujawsko-pomorskiego, które prowadziły rachunkowość Polski FADN w latach 2004-2008. Analizowano sytuację produkcyjną i dochodową oraz możliwości rozwoju gospodarstw zakwalifikowanych do następujących typów rolniczych: uprawy polowe, krowy mleczne, zwierzęta żywione systemem wypasowym, trzoda chlewna i gospodarstwa mieszane.